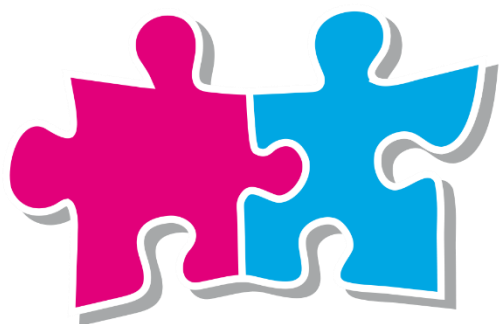

**SANCTA
MARIA MAVO**

SCHOOL VOOR VMBO-T
SINDS 1961

Schoolondersteuningsplan

Sancta Maria Mavo (01GV00)

2021-2022

Inhoudsopgave

1 Inleiding

2 Onze school & passend onderwijs

- 2.1 Algemene gegevens
- 2.2 Visie
- 2.3 Onderwijs en ondersteuning
- 2.4 Ondersteuning aan onze leerlingen
- 2.5 Inspectie

3 Ondersteuningsmogelijkheden van onze school

- 3.1 Deskundigheid
- 3.2 Voorzieningen
- 3.3 Onderwijsaanbod
- 3.4 Methoden
- 3.5 Fysieke ruimten
- 3.6 Protocollen
- 3.7 Leerkrachtvaardigheden

4 Organisatie van de ondersteuning

- 4.1 Ondersteuningsroute binnen de school
- 4.2 Samenwerking met kern- en ketenpartners

5 Planvorming en cyclisch werken

- 5.1 Schoolondersteuningsprofiel (SOP)
- 5.2 Ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP)

6 Bijlage

1. Inleiding

Passend onderwijs

Alle kinderen verdienen een passende plek in het onderwijs. Zij hebben recht op onderwijs dat hen uitdaagt en rekening houdt met hun behoeften. Kinderen gaan, als het kan, naar het regulier onderwijs. Soms is er speciaal onderwijs nodig voor leerlingen die dáár het best op hun plek zijn. Zo worden ze zo goed mogelijk voorbereid op een vervolgopleiding en op een plek in de samenleving.

Voor leerlingen die dat nodig hebben, werkt de school samen met organisaties die in en rond de thuissituatie jeugdhulp bieden.

Inhoud van dit document

Deze rapportage beschrijft de visie op ondersteuning van de school, de ondersteuningsmogelijkheden die de school biedt om passend onderwijs te verzorgen en de ontwikkeldoelen die de school zichzelf stelt. Daarmee heeft dit document ook een functie voor het samenwerkingsverband, en voor ouders.

Rol samenwerkingsverband en school

Om ervoor te zorgen dat alle kinderen een passende plek krijgen, hebben scholen regionale samenwerkingsverbanden gevormd. In deze samenwerkingsverbanden werken het regulier en het speciaal onderwijs samen. De scholen in het samenwerkingsverband maken afspraken over onder andere de begeleiding en ondersteuning die alle scholen in de regio kunnen bieden en over welke leerlingen een plek kunnen krijgen in het speciaal onderwijs. Ook maakt het samenwerkingsverband afspraken met de gemeenten in de regio over de inzet en afstemming met jeugdhulpverlening.

Ouders melden hun kind aan bij de school van hun keuze en de school kijkt welke ondersteuning het kind nodig heeft en wat de mogelijkheden van de school zijn. Deze rapportage kan ouders een handvat bieden in de keuze van een school doordat het een beeld geeft van de ondersteuning die de school aan hun kind zou kunnen bieden. Of de school voor hun kind de juiste plek is zal altijd uit een individueel gesprek over de behoeften van het kind blijken. Dit hangt namelijk niet alleen af van de aanwezige ondersteuning, maar ook van de specifieke capaciteiten en de ondersteuningsbehoeften van het kind.

Totstandkoming van dit document

Dit document is tot stand gekomen op basis van een online vragenlijst. De school heeft geformuleerd welke ondersteuning mogelijk is, vanuit welke visie en met welke doelen.

2. Onze school & passend onderwijs

2.1 Algemene gegevens

Gegeven	Antwoord
Invuldatum	maart 2021
Naam van onze school	Mavoschool Sancta Maria
Onderwijstype	Voortgezet onderwijs (VO)
Naam van ons schoolbestuur	Sancta Maria Stichting
Naam samenwerkingsverband	SWV VO de Meierij
Onderwijsniveaus onderbouw	VMBO TL
Onderwijsniveaus bovenbouw	VMBO TL
Leerjaren	Onderbouw Bovenbouw

2.2 Visie

Ons onderwijsconcept

OB traditioneel ; BB keuzewerktijd

Toelichting op onderwijsconcept

De Sancta Maria Mavo is een kleine school waar de persoonlijke ontwikkeling van de leerling centraal staat.

De Sancta Maria Mavo wil onderwijs bieden in een uitdagende leeromgeving waar de leerling plezier beleeft in het leren. Op de Sancta Maria Mavo vinden we kleinschaligheid en veiligheid belangrijk. Hierdoor voelen leerlingen zich welkom, thuis en is iedereen gelijk.

In dit ondersteuningsplan staat beschreven hoe de Sancta Maria Mavo de waarden zoals 'investeren in relatie, bevorderen van motivatie met als resultaat: prestatie!' tot uitvoering brengt. Dit wordt door middel van een gespecialiseerd onderwijsconcept tot uitvoering gebracht.

In de onderbouw wordt ingezet op de kleinschaligheid, veiligheid en geborgenheid. Dit wordt tot uitvoering gebracht door tweejarig mentoraat. Dit wil zeggen dat de klas twee jaar bij elkaar blijft met zoveel als mogelijk dezelfde mentor(en).

In de bovenbouw kent de Sancta een duidelijk onderwijsconcept waarbij instructietijd enerzijds en verlengde instructie/verrijking anderzijds duidelijk in de lessentabel wordt vorm gegeven (keuzewerktijd).

Onze visie op passend onderwijs

De Sancta Maria Mavo heeft als visie op passend onderwijs dat ieder kind recht heeft op goed onderwijs en de begeleiding die daarbij hoort. Ieder kind is uniek en ontvangt datgene wat binnen de mogelijkheden van de school ligt aan ondersteuning. Het uiteindelijke doel is om de best passende plek voor de kinderen op de huidige school aan te bieden. Mocht dit niet haalbaar zijn, dan zal de Sancta Maria Mavo ondersteunen bij de zoektocht naar de best passende plek.

2.3 Onderwijs en ondersteuning

Sterke punten in onze ondersteuning

De Sancta Maria Mavo is een categorale MAVO. Een van de sterke punten van de school is de kleinschaligheid. Door de kleinschaligheid is er sprake van korte lijnen tussen mentor en vakdocenten en tussen docenten onderling. Er is sprake van een snelle actie - reactie daar waar nodig. De mentor is de spil in de organisatie. Daarnaast is het team wat werkzaam is binnen de school een jong, ambitieus, zorgzaam en betrokken team

Er wordt ook veel waarde gehecht aan de korte lijnen tussen ouders en school. De driehoek leerling - ouders - school staat hoog in het vaandel. In de onderbouw wordt met een tweejarig mentoraat gewerkt. Dit zorgt voor een goede bandopbouw tussen mentor en leerling. Hierdoor kan een mentor de leerling voorbereiden op de bovenbouw. Ook in de bovenbouw is sprake van korte lijnen. Om de leerling voor te bereiden op het vervolgonderwijs, wordt er in de bovenbouw gewerkt met coaches. Zij hebben een coachgroep onder begeleiding en ondersteunen de leerlingen middels coachgesprekken.

Iedere leerling ontvangt de begeleiding die hoort bij de basisondersteuning. Mocht het wenselijk zijn dat er meer ondersteuning geboden wordt, zal de mentor in overleg met het ondersteuningsteam voor deze leerling op maat een plan van aanpak opstellen.

Dankzij de renovatie in 2020 maakt de Sancta Maria gebruik van een duurzaam en klimaatvriendelijk gebouw.

Grenzen aan onze ondersteuning

De Sancta Maria Mavo werkt mee aan de uitvoering van de wet 'Passend Onderwijs'. De Sancta Maria Mavo zal zoveel als mogelijk op maat ondersteuning aan bieden binnen de mogelijkheden van de school. Mocht blijken dat de huidige plek niet de best passende plek is, zal de Sancta Maria Mavo ondersteunen in de zoektocht naar een nieuwe plek. Het uitgangspunt is altijd dat de leerling voorop staat en dat er gekeken wordt naar wat voor de leerling de beste plek is om tot ontwikkeling te komen.

Onze ambities en ontwikkeldoelen voor de ondersteuning

Er wordt op een planmatige manier gewerkt aan het ondersteuningsprofiel. We blijven de docenten en mentoren hierin bijscholen zodat zij de begeleiding op maat kunnen blijven bieden.

Er zal gekeken worden of er een samenwerking opgezet kan worden tussen de Sancta Maria Mavo en het speciaal onderwijs (VSO). De school staat open voor alle leerlingen. Samen zal er onderzocht worden of de brug tussen VO en VSO opgezet kan worden. Hierdoor hopen we dat de leerlingen van het VSO de kans krijgen om binnen het regulier onderwijs een diploma te halen.

2.4 Ondersteuning aan onze leerlingen

Deze paragraaf beschrijft welke ondersteuning wij bieden aan al onze leerlingen, en welke ondersteuning wij bieden aan leerlingen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben.

Ondersteuning in de lessen

Aan alle leerlingen:

Alle leerlingen komen gedurende hun schoolloopbaan in aanmerking voor begeleiding vanuit de basisondersteuning. Dit is begeleiding die gegeven wordt door vakdocenten, onderwijs ondersteunend personeel en de mentor tijdens en buiten de lessen.

Persoonlijke leerlingbegeleiding staat centraal, waarbij er veel contact is tussen mentor en leerling. Elke leerling is anders, elke leerling heeft andere leerbehoefte en elke leerling verdient daarin een goede begeleiding. De leerling leert zelf vorm te geven aan zijn of haar leerproces. De goede relatie met de mentor is cruciaal: de leerling is echter aan het roer en mentor begeleidt de leerling. Aan het einde van de onderbouw is de leerling in staat zijn eigen leerproces in de bovenbouw vorm te geven door gebruik te maken van de aangeleerde vaardigheden. Vanzelfsprekend blijft de mentor in bovenbouw een coachende rol houden om de begeleiding voort te zetten. De leerling bouwt een bewijsschrift op, in de vorm van een digitaal-portfolio. Hiermee laat de leerling, naast zijn cognitieve prestaties, zien dat hij/zij klaar is voor de bovenbouw.

Basisondersteuning binnen de lessen

Cyclus van signaleren-analyseren-plannen-handelen.

Om de leerling zo optimaal mogelijk te begeleiden, wordt er binnen de Sancta Maria Mavo gewerkt met de cyclus signaleren - analyseren - plannen - handelen. De vakdocenten en mentor hebben een signalerende rol binnen de klassen. Deze signalen worden altijd besproken met de mentor en eventueel met het ondersteuningsteam. De mentor (eventueel samen met het ondersteuningsteam) analyseert al deze signalen en legt ze naast de bekende gegevens van de leerling. Op basis van deze analyse zal de mentor een plan van aanpak opstellen, bespreken met ouders en leerling en tot uitvoering brengen, er zal naar gehandeld worden. Na het afgesproken aantal weken (maximaal 6) wordt het plan van aanpak geëvalueerd en bepaald of het plan van aanpak voldoende is. Als dit niet voldoende resultaat brengt, zal er binnen de ondersteuning opgeschaald worden naar de extra ondersteuning.

Mentoraat:

De mentor is het eerste aanspreekpunt voor ouders en leerlingen. Deze is (in uitgangspunt) twee jaar lang mentor van dezelfde groep leerlingen. Hierdoor kan beter geïnvesteerd worden in de relatie met de leerling en de samenwerking met ouders. De mentor investeert in het leren kennen van elkaar en het opbouwen van een vertrouwensrelatie met zowel de groep als de individuele leerling.

De mentor inventariseert en analyseert leerdoelen met leerling en ouders tijdens het verwachtingengesprek. Een verwachtingengesprek is een gesprek waarin de mentor samen met de leerling en de ouder(s) inzichtelijk maakt wat de leer- en ontwikkelingsdoelen zijn voor de komende 2 schooljaren. Een verwachtingengesprek vindt plaats bij aanvang van de onderbouw en bij aanvang van de bovenbouw. Er wordt een plan van aanpak opgesteld met didactische en persoonlijke leerdoelen, verdeling van de taken (leerling, ouders, school) en tijdspad worden beschreven. De verwachtingengesprekken worden gehouden gedurende de eerste periode van het schooljaar. In periode 2 vindt een voortgangsgesprek plaats tussen de mentor en de leerling. In periode 3 zal een voortgangsgesprek plaatsvinden tussen de mentor, de leerling en

de ouders waarin gestelde doelen worden geëvalueerd, bijgesteld of afgerond. De mentor zal tijdens de leerlingenbesprekingen (waar alle aan de leerling lesgevende vakdocenten aan deelnemen) input en feedback krijgen op de gestelde doelen en deze zo nodig aanpassen en bespreken met de leerling en (indien wenselijk) ouders

De volgende gebieden worden tijdens een verwachtingengesprek (en voortgangsgesprekken) besproken:

1. Leertechnisch: behaalde cijfers, afname VolgAdviestoets van Cito, in kaart brengen van begeleidingsbehoeften t.a.v. het leerproces bijv. dyslexie/ dyscalculie of andere ondersteuningsbehoeften.

2. Persoonskenmerken: interpreteren en vertalen van de Gelderse School Vragenlijst om sociaal welbevinden in beeld te krijgen, (gediagnosticeerde) gedrags- medische en/of sociaal emotionele aandachtspunten

3. Context: Bijzonderheden in de thuissituatie en leefomgeving van de leerling die van invloed (kunnen) zijn op de schoolprestaties.

Mentorlessen onderbouw

Tijdens de mentorlessen wordt aandacht besteed aan de volgende vaardigheden (met als onderlegger de methode Tumult):

- Kennismaken met de school;
- Kennismaken klasgenoten;
- Kennismaken met de mentor.
- Groepsvorming, sfeer in de klas; Groepsdoelen;
- Sociaal- emotioneel leren;
- Algemene studievaardigheden
- Actualiteit in de klas en maatschappij;

De vaardigheidsdoelen worden tijdens verwachtingsgesprekken en voortgangsgesprekken besproken en geëvalueerd. Deze vaardigheden moet de leerling beheersen om straks succesvol te kunnen zijn in de bovenbouw of het moet duidelijk in beeld zijn waar de leerling verdere begeleiding in behoeft. De Sancta Maria Mavo vindt het van belang dat de leerling eigenaarschap heeft over zijn eigen ontwikkeling. Hierom wordt er gewerkt met een gesprekscyclus tijdens het gesprek, in de vorm van een placemat.

Een uitgewerkte versie van dit plan is terug te vinden in de bijlage; Handboek mentoraat onderbouw.

Mentorlessen bovenbouw

De mentor in de bovenbouw behoudt vooral een coachende rol om de begeleiding voort te zetten. De leerling is in de onderbouw gestart met het maken van een bewijschrift, in de vorm van een digitaal-portfolio. In de bovenbouw wordt het portfolio verder uitgewerkt zodat een leerling aan het einde van zijn schoolcarrière op de Sancta Maria Mavo niet alleen in het bezit is van een diploma waarmee zij naar een vervolgopleiding kunnen gaan, maar ook een waardevol bewijschrift heeft van alle opgedane ervaringen op het gebied van Loopbaanontwikkeling. Tijdens de mentorlessen in de bovenbouw wordt per leerling bekeken of de volgende zaken ingevuld en op orde zijn:

- Keuzewerktijd; is alles goed ingevuld?

- Vakkenpakket; loopt alles en zijn de juiste keuzes gemaakt?
- LOB; hoe gaat de voorbereiding op de vervolgopleiding?
- Resultaten; Hoe sta je ervoor?

In de bovenbouw kunnen we onze leerlingen centraal stellen door de groepsgrootte enorm te verlagen. Een mentor in de bovenbouw heeft op school gemiddeld 15 leerlingen in de groep zitten. Daarnaast is er twee keer in de week een mentorles van 30 minuten. In de ene les zal de mentor vooral een controlerende/coachende functie hebben, in de andere mentorles is ruimte voor de persoonlijke ontwikkeling van de leerling. Vooral bij het invullen van het persoonlijke middagedeelte van de leerling zal de mentor een coachende rol vervullen. In de bovenbouw vinden ook de verwachtingengesprekken (leerjaar 3) en de voortgangsgesprekken plaats.

Ouderbetrokkenheid

Ouders zijn een essentieel onderdeel bij de begeleiding van de leerling. De Sancta Maria Mavo vindt het belangrijk om een goed contact en een goede samenwerking te hebben tussen ouders - leerling - school. Deze driehoek is de basis van de gesprekken. Ouders worden betrokken door het delen van belangrijke informatie (o.a. nieuwsbrieven en informatieavonden) en door gesprekken te voeren met ouders (zowel door vakdocenten als door de mentor). De Sancta Maria Mavo vindt het om deze reden van belang dat ouders zoveel als mogelijk aanwezig zijn op ouderavonden. Als er extra ondersteuning geboden wordt aan een leerling, zijn ouders altijd betrokken. Ook is er op school een ouderraad aanwezig en zijn er klankbordgroepen waarin ouders inbreng leveren. Indien ouders problemen of bijzonderheden signaleren bij hun kind, kunnen zij contact opnemen met de mentor.

Vakdocenten:

De vakdocent ondersteunt de leerling actief in de klas tijdens de vaklessen. Het differentiëren binnen de lessen en het verzorgen van goed en uitdagend onderwijs, maakt dat de leerling zich gesteund voelt in het behalen van leerdoelen. Vakdocenten zijn in staat om ondersteuningsbehoeften van de leerling tijdig te signaleren en de mentor hierover te informeren. Vakdocenten hebben basiskennis hoe om te gaan met leerlingen met hulpvragen op leer-, gedrag en/of sociale emotioneel gebied.

Taalbeleid

De school is van mening dat een sterk taalbeleid de kans op succes van leerlingen vergroot en heeft als motto dat elke docent een taaldocent is. Er wordt dus veel aandacht geschonken aan het bevorderen van de taalvaardigheid van alle leerlingen. Hiervoor is een taalbeleid opgesteld, deze is terug te vinden in de bijlagen.

Veiligheid binnen de Sancta Maria Mavo

Protocol pesten

De Sancta Maria Mavo vindt het van zeer groot belang dat iedere leerling zich veilig voelt op school. Hoewel de school zichzelf sterk maakt tegen pesten, is dit niet altijd te voorkomen. Mocht er sprake zijn van pestgedrag, zal het protocol pesten ingeschakeld worden. Deze is terug te vinden in de bijlage

Vertrouwenspersoon

Op de Sancta Maria Mavo zijn twee vertrouwenspersonen aanwezig, 1 mannelijke en 1 vrouwelijke collega. De vertrouwenspersoon gaat vertrouwelijk met de informatie om en zal altijd handelen in het belang van de leerling en privacy in acht nemen.

Veiligheidsoverleg

Om ervoor te zorgen dat alle leerlingen en het personeel zich veilig voelt is er een samenwerkingsovereenkomst gesloten met alle scholen voor middelbaar onderwijs in Den Bosch, de gemeente, GGD, bureau HALT, Novadic Kentron en de politie. Deze instanties hebben gezamenlijk regelmatig overleg over diverse onderwerpen gericht op mogelijke gevaren. De Sancta Maria Mavo maakt onderdeel uit van deze samenwerking.

Schoolveiligheidscoördinator

Binnen de school is een schoolveiligheidscoördinator aangesteld. Deze collega zal begeleiding bieden op momenten dat er onveilige situaties ontstaan. Deze stappen en verdere informatie zijn terug te vinden in het protocol School en Veiligheid, te vinden in de bijlage.

Aan leerlingen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben:

Groepsplannen en plan van aanpak

Groepsplannen in de onderbouw

Het groepsplan moet handvatten bieden om het onderwijs doelgericht en planmatig af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen in de groep én tegelijkertijd hanteerbaar is in de dagelijkse praktijk. De mentoren en de docenten nemen een centrale plek in. Zij zijn in het primaire proces direct betrokken en worden daarbij ondersteund door de ondersteuningscoördinator. Bij het groepsplan ligt de nadruk op klassenmanagement, positieve groepsvorming, sociaal-emotioneel leren en preventie van gedragsproblemen. Het groepsplan wordt opgesteld aan de hand van de volgende 3 onderdelen:

- Een groepsoverzicht met alle belangrijke informatie van de leerlingen,
- Mentorlessen met de groepsdoelen die hieruit voortkomen,
- Leerlingen die persoonlijke doelen en waarvoor een plan van aanpak opgesteld is.

De groepsplannen worden proactief opgesteld met daarbij als hoofdvraag; wat is wenselijk?

Individuele plannen in de bovenbouw

In de bovenbouw vindt de verandering plaats dat er vanuit groepsgewijs begeleiden een overstap gemaakt wordt naar individueel begeleiden. Voor de bovenbouw betekent dit een persoonlijk middag gedeelte waar naast de verwerking van de instructie ruimte is voor verbreding, ondersteuning, verdieping en voor het ontdekken en/of ontwikkelen van eigen talenten. In de bovenbouw wordt ook gewerkt volgens de cyclus van signaleren-analyseren-plannen-handelen. Als tijdens de evaluatie blijkt dat een leerling onvoldoende resultaat heeft geboekt, kan een leerling aangemeld worden voor extra ondersteuning.

Extra faciliteiten binnen de basisondersteuning

Diagnoses en ondersteuningsvragen.

Leerlingen met een diagnose, waarvan de school in het bezit is van een diagnostisch verslag, mogen gebruik maken van extra faciliteiten zoals beschreven in de verscheidene protocollen. De leerling krijgt een faciliteitenpas geprint op de achterkant van de schoolpas. Het is ook mogelijk dat een leerling (tijdelijk) wat extra ondersteuning of uitdaging nodig heeft, zonder dat hierbij een officiële diagnose gesteld is. Dan wordt in overleg met de afdelingsdirectie en ondersteuningscoördinator (en eventueel met ondersteuning van de ondersteuner passend onderwijs) een individueel handelingsplan opgesteld.

Taalbeleid

Momenteel is er een aanzienlijke groep leerlingen die onder het vereiste taalniveau binnenstroomt. Veel van deze leerlingen zijn weliswaar geen 'officiële' NT2-leerlingen, zij hebben ook -net als de NT2-leerlingen- een migratie achtergrond en vertonen vergelijkbare problematiek in hun taalvaardigheid. Voor deze leerlingen wordt extra taalondersteuning ingezet. Hiermee komen we tegemoet aan de taalbehoeften van de NT2-leerlingen en is continuïteit in taalondersteuning voor hen gewaarborgd.

Daarnaast hebben de NT2- leerlingen vanwege hun geschiedenis en culturele achtergrond, ook specifieke behoeften. Om hierin tegemoet te komen, zijn gerichte interventies nodig, maatwerk dus.

In het Plan van Aanpak (terug te vinden in de bijlage 'Taalbeleid') zal enerzijds aandacht worden geschonken aan de wijze waarop we de taalachterstand bestrijden, en anderzijds hoe we tegemoet treden aan de sociale en emotionele behoeften van de individuele NT2-leerling. In de bijlage 'Taalbeleid' is ook het 'NT2 beleid' terug te vinden.

Ondersteuning buiten de lessen

Aan alle leerlingen:

Op de Sancta Maria Mavo worden de volgende trainingen aangeboden aan leerlingen:

Trainingen vanuit school

Sociale vaardigheidstraining

Sociale vaardigheden zijn voor kinderen enorm belangrijk. Sociale vaardigheden ontwikkel je gedurende je leven. Voor sommige kinderen gaat dit natuurlijk, voor andere kinderen kost dit wat meer moeite. Problemen in de ontwikkeling van sociale vaardigheden kunnen op veel manier ontstaan. Zo kan het zijn dat een leerling gewoon wat gevoeliger is, gepest is, misschien heftige dingen heeft meegemaakt, of gewoon van nature sociaal minder vaardig is.

Om hierin leerlingen te ondersteunen wordt er op school ieder jaar een sociale vaardigheidstraining aangeboden. Tijdens deze training worden de belangrijkste vaardigheden aangestipt. Het is aan de mentor in overleg met ouders en leerling om een aanmelding te doen.

Faalangsttraining

Elk kind is wel eens bang om te falen. En dat is ook helemaal niet erg, want het werkt juist motiverend. Pas als het kind ergens heel erg bang voor is, of de angst is niet realistisch, is er sprake van faalangst. Ook als het kind zichzelf blokkeert in plaats van motiveert.

Faalangst is geen karaktertrek of persoonlijkheidseigenschap. Faalangst zijn eigenlijk aangeleerde stappen die het kind doorloopt. Als een kind regelmatig faalt of iets lukt hem regelmatig niet, dan heeft dat (negatieve) invloed op zijn zelfbeeld.

Op school wordt een faalangsttraining aangeboden. Tijdens deze training krijgen de leerlingen een aantal tips en trucs uitgelegd om te leren omgaan met de faalangst. Let op, faalangst is niet iets wat ineens over is, dit vergt tijd, geduld en veel positiviteit. Bij deze training worden de basisonderdelen behandeld. Het is aan de mentor in overleg met ouders en leerling om een aanmelding te doen.

Examenvreestraining

Faalangst kan zich ook uiten vlak voor een examen. Dit zorgt vaak voor extra stress, omdat hier meerdere factoren in meespelen. Vaak is bijvoorbeeld de voorbereiding op een examen één van de stressfactoren. Tijdens de examenvreestraining worden daarom twee onderdelen behandeld; faalangst (een beknopte variant van de faalangsttraining) en plannen (een beknopte versie van leren plannen). Door deze aanpak wordt een leerling voorbereid op het examen en krijgt het meer grip op dat wat komen gaat. Het is aan de mentor in overleg met ouders en leerling om een aanmelding te doen.

Leren plannen

In de mentorlessen wordt al uitgebreid aandacht besteed aan leren plannen (leerjaar 1) en leren leren (leerjaar 2). Het kan zijn dat dit net niet voldoende is voor enkele leerlingen. Om deze leerlingen te ondersteunen wordt er een training leren plannen georganiseerd. Tijdens deze training wordt er extra aandacht gegeven aan hoe je moet plannen en hoe je schoolzaken combineert met thuis. Het is aan de mentor in overleg met ouders en leerling om een aanmelding te doen.

Trainingen vanuit LYCEO

- Examentraining
- Samenwerking met Lyceo in klas 1 (huiswerkbegeleiding e.d.)
- Organiseren en plannen training

Aan leerlingen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben:

De ondersteuningsstructuur van de Sancta Maria Mavo is opgesteld in twee delen, namelijk de basisondersteuning (ondersteuning die voor alle leerlingen beschikbaar is) en de extra ondersteuning (binnenschools en buitenschools).

De spil van de basisondersteuning is de mentor. Na het doorlopen van de cyclus kan er een moment ontstaan waarop de mentor (in overleg met OCO en/of OPO) tot de conclusie komt dat de basisondersteuning onvoldoende toereikend is voor de leerling. Er zal dan binnen de ondersteuning opgeschaald worden, hierbij wordt de OCO casusverantwoordelijk. De leerling wordt besproken in het IZO. In dit overleg bepaald de OCO welke interventie nodig is. Dit kan zijn ondersteuning die binnen school opgepakt kan worden door de leerlingbegeleiding of OPO (bij deze ondersteuning wordt een OPP opgesteld), maar de ondersteuning kan ook gewenst zijn vanuit SMW en/of GGD. Indien er een multidisciplinair overleg wenselijk is, komt er een vervolgaanmelding bij het ZAT.

Iedere 6 weken vindt er een overleg plaats met het ZAT. Binnen dit team zijn de volgende professionals aanwezig: OCO - OPO - SMW - GGD - afdelingsdirectie (45 min onderbouw - 45 min bovenbouw). Binnen het ZAT wordt bepaald wat de best passende ondersteuning is voor deze leerling en wie hierin casusverantwoordelijke is.

Jaarlijks vinden er naast de ZAT overleggen ook de volgende (intern) overleggen plaats:

- Overleg tussen OCO - OPO - vertrouwenspersoon - veiligheidscoördinator
- Overleg tussen OCO - afdelingsdirecteur - GGD verpleegkundige
- Voortgangsgesprek met het SWV.

Aan alle leerlingen:

Contactmoment GGD leerjaar 2

Jongeren die in de puberteit zijn hebben vaak vragen over hun lichaam en gevoelens. Als zij op de middelbare school zitten verandert er veel. Van binnen en van buiten. Daarom nodigen zij deze jongeren in de onderbouw uit, om te bespreken hoe het gaat en ze beantwoorden hun vragen. De afspraak met de jeugdarts of jeugdverpleegkundige volgt op de onderzoeken die uw kind op de basisschool heeft gehad. Het onderzoek is vertrouwelijk, gratis en meedoen is vrijwillig. Naast dit onderzoek krijgen ze ook een vragenlijst: de Jouw GGD Check.

Contactmoment SMW

Op school is schoolmaatschappelijk werk snel en gemakkelijk beschikbaar voor jongeren. Zij sluiten aan bij de problemen die jongeren kunnen ervaren op alle leefgebieden. Ze luisteren, geven advies en kortdurende ondersteuning op maat. Ook zijn ze de verbindende schakel tussen jongeren/thuis/school/buurt en instanties. Samen voorkomen we erger. Waar nodig, begeleiden ze jongeren naar specialistische hulp. De schoolmaatschappelijk werkers staan naast de jongeren.

Aan leerlingen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben:

Bij een risico-leerling en/of problemen die niet (alleen) binnen/door school kunnen worden opgelost, wordt een aanmelding gedaan bij het ZAT. In dit overleg zitten standaard de volgende partners:

- OCO van de school (Voorzitter)
- OPO
- Afdelingsdirectie
- SMW
- GGD

Per casus wordt bekeken of de volgende partners ook aansluiten bij het overleg:

- Leerlingbegeleider Sancta Maria Mavo (intern of extern)
- LPA
- Politie/HALT

Uitgangspunt voor deze werkwijze is een duidelijke rolverdeling tussen school en de jeugdprofessionals van/namens de gemeente in het “zorgoverleg”(ook wel ZAT genoemd) waar namens de school de ondersteuningscoördinator de spil in is.

De ondersteuningscoördinator richt zich vooral op de vroegtijdige signalering, de interne ondersteuningsstructuur en de factoren binnen de school die van invloed zijn op de oorzaken en oplossing van het probleem van de leerling; hierbij hoort ook een goede aansluiting van de leerplichtambtenaar bij de (interne) ondersteuningsstructuur.

In 's-Hertogenbosch zijn er (standaard) 2 jeugdprofessionals die namens de gemeenten participeren in de ZAT-driehoek:

- De schoolmaatschappelijk werker. Deze richt zich vooral op de systeemaanpak en betreft gezinsfactoren en buurt/vrijetijd-factoren bij de probleemanalyse en de integrale aanpak. Daarnaast kan de maatschappelijk werker de lichtere problematiek van ouders/jongere zelf aanpakken.
- De jeugdarts van de GGD. Deze richt zich vooral op de kindfactoren, d.w.z. de vroegtijdige signalering, het inbrengen van de kind- en gezinsgeschiedenis (uit het integrale JGZ-dossier 0-19) en alles wat te maken heeft met de advisering, begeleiding en verwijzing van medische en/of (mogelijke) GGZ-problematiek. Op deze terreinen is de jeugdarts ook de contactpersoon van de huisarts.

NB: aan elke school is ook een jeugdverpleegkundige van de GGD verbonden. Deze ondersteunt/begeleidt individuele leerlingen (en eventueel ouders) bijv. naar aanleiding van het gezondheidsonderzoek in klas 2 of op verzoek van de jeugdarts en voert daarnaast collectief-preventieve activiteiten uit.

De school zorgt voor een gemotiveerde en onderbouwde aanmelding van een leerling in het ZAT, zodat de jeugdprofessional voldoende kennis heeft van de casus om de eerste stappen te zetten. Een leerling kan alleen besproken worden in het ZAT als er toestemming is gegeven door ouders. Indien nodig kan er ook een ZAT-ouder overleg gepland worden. Hierbij sluit in ieder geval de OCO van de school aan, met daarbij de jeugdprofessional die gekoppeld is aan de casus. Na een ZAT kan er bepaald worden dat het wenselijk/nodig is dat er vervolgstappen gezet worden om zo de juiste expertise binnen te halen. Hiervoor kunnen de volgende professionals benaderd worden:

- Samenwerkingsverband de Meierij VO (ACT - specialistische OPO)
- Buro 3o
- Herlaarhof
- OZAPP
- de Viersprong
- Veilig thuis
- Gemeente (KOO)

2.5 Inspectiebeoordeling

De Inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs, de kwaliteitszorg en het financieel beheer primair op het niveau van de standaard. Deze kwaliteitsbeoordeling leidt tot een oordeel over de school als geheel. De beoordeling "voldoende" betekent dat de school voldoet aan de deugdelijkheidseisen en daarmee basiskwaliteit aan de leerlingen biedt. Als de school daarnaast ook eigen aspecten van kwaliteit op overtuigende wijze laat zien, dan kan de school de beoordeling "goed" ontvangen. Eigen aspecten van kwaliteit hebben betrekking op de ambities en doelen die een school zelf stelt en die verder reiken dan basiskwaliteit.

Op 20-6-2020 vond het laatste kwaliteitsonderzoek van de inspectie plaats.

Het inspectierapport van onze school is te vinden via deze link:

<https://www.onderwijsinspectie.nl/zoek-scholen>

Punten van verbetering

OR1- resultaten en doorstroom onvoldoende

OP2- zicht op ontwikkeling ten aanzien van taal onvoldoende

K2- kwaliteitscultuur team vraagt doorontwikkeling

Sterke punten

Veiligheid

Kleinschaligheid

Beleid ten aanzien van kwaliteit

Systeem van zicht op ontwikkeling

Medezeggenschap

3. Ondersteuningsmogelijkheden van onze school

Onze school heeft diverse ondersteuningsmogelijkheden beschikbaar voor onze leerlingen. In paragraaf 3.1 tot en met 3.3 zijn overzichten weergegeven van de aanwezige ondersteuning.

Legenda

Op de school aanwezig

Centraal beschikbaar voor de school via het bestuur

Centraal beschikbaar voor de school via samenwerkingsverband of derden

3.1 Deskundigheid

Binnen ons schoolteam zijn voor verschillende functies (taak)uren toegewezen om ondersteuning aan onze leerlingen te bieden en tegemoet te komen aan hun specifieke onderwijsbehoeften. Deze zijn hieronder weergegeven.

De onderstaande lijst toont de deskundigheden die ingezet kunnen worden voor leerlingen die hier behoefte aan hebben.

Deskundige	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Autisme-specialist			
Begeleider passend onderwijs			
Consulent passend onderwijs			
Dyscalculiespecialist			
Dyslexiespecialist			
Faalangstreductietrainer			
Fysiek specialist (zoals motorisch remedial teacher)			
Gedrag / sociale vaardigheden specialist			
Meer- en hoogbegaafdheid specialist			
NT2-specialist			
Ondersteuningsadviseur / gedragswetenschapper			
Orthopedagoog			
Reken-/wiskunde-specialist			
Specialist voor leerlingen met slecht gehoor			
Specialist voor leerlingen met slecht zicht			

Specialist voor leerlingen van de Mytylschool			
Taal-/leesspecialist			

Anders, namelijk	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Specialist op psychiatrische problematiek			

3.2 Voorzieningen

De onderstaande lijst toont de voorzieningen die beschikbaar zijn voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Deze voorzieningen zijn veelal gericht op groepen leerlingen met een vergelijkbare ondersteuningsbehoefte.

Voorziening	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Rekenklas			
Taalklas			
Tussenvoorziening (OPDC of rebound)			

3.3 Onderwijsaanbod

De onderstaande lijst toont het onderwijsaanbod dat beschikbaar is voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Het onderwijsaanbod betreft hier een methodiek en/of aanpak die is geïntegreerd in het onderwijsprogramma en de leerlijnen van de school, of geïntegreerd kan worden na constatering van een ondersteuningsbehoefte van een leerling.

Onderwijsaanbod	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Aanbod dyscalculie			
Aanbod dyslexie			
Aanbod executieve functies			
Aanbod motorische/fysieke ontwikkeling			
Aanbod NT2			
Aanbod sociaal emotionele ontwikkeling			
Aanbod spraak/taal			
Compacter en verrijken			
Preventieve signalering van leer-, opgroei-, opvoedproblemen			
Preventieve signalering van leesproblemen			

3.4 Methoden

De onderstaande lijst toont de methoden die naast het onderwijsprogramma ingezet kunnen worden voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Het betreft een training en/of aanpak die onze school de mogelijkheid geeft om specifieke leerlingen extra te ondersteunen in hun ontwikkelingsbehoefte.

Methode	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Aanpak emotionele ontwikkeling (bijv. faalangst)			
Aanpak gedrag(sproblemen)			
Aanpak motorische/fysieke ontwikkeling			
Aanpak sociale veiligheid			
Agressieregulatietraining			
Bijles (op vakinhoud)			
Compenserende dyslexiesoftware			
Examentraining			
Faalangstreductietraining			
Preventieve methode leesproblemen			
Rekentraining			
Rouwverwerking			
Time-out aanpak			
Training sociale vaardigheden			
Training studievoordigheden			

3.5 Fysieke ruimten

Verder zijn onderstaande fysieke ruimten binnen onze school aanwezig om aan specifieke ondersteuningsbehoefte tegemoet te komen. Het gaat ook om de aanpassingen in onze school die fysieke toegankelijkheid en daarmee deelname aan het onderwijs voor leerlingen met een fysieke beperking mogelijk maken.

Fysieke ruimten
Prikkelarme werkplek of stilteruimte
Ruimte met individuele werkplekken
Ruimte voor één op één begeleiding
Ontspanningsruimte
Praktijklokalen/-voorzieningen keuken

3.6 Protocollen

De onderstaande lijst toont de protocollen die we binnen onze school gebruiken. Het betreft handelingsrichtlijnen waarmee onze school voorbereid is om snel te kunnen handelen in voorkomende gevallen.

Protocol	Status
Veiligheid	Antwoord
Leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig	Ja
Personeel zorgt voor respectvolle omgang	Ja
School heeft inzicht in veiligheidsbeleving	Ja
School heeft veiligheidsbeleid	Ja

3.7 Leerkrachtvaardigheden

De onderstaande lijst toont de leerkrachtvaardigheden op onze school. Het betreft een zelfoordeel van de school op de indicatoren voor handelingsgericht werken (HGW). Handelingsgericht werken is een methodische aanpak voor het bepalen en organiseren van de ondersteuning die een leerling nodig heeft. De mate waarin een school handelingsgericht werken realiseert, bepaalt mede in hoeverre de school passend onderwijs aan een leerling kan bieden.

De percentages in de eerste tabel zijn een optelling van de scores op de individuele indicatoren. In de tweede tabel zijn de scores per indicator weergegeven.

Legenda vaardigheden

#	Aantal indicatoren
Z	Zeer zwak
O	Onvoldoende
V	Voldoende
G	Goed

Leerkrachtvaardigheden	#	Z	O	V	G
Handelingsgericht werken	14	0 %	7 %	64 %	29 %

Indicator HGW	Score
Onze leraren verkennen en benoemen concreet de onderwijsbehoeften van leerlingen (o.a. door observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen).	Voldoende
Onze leraren reflecteren op de samenhang tussen leerling, leraar, groep en stof om de onderwijsbehoeften te begrijpen en daarop af te stemmen.	Voldoende
Onze leraren reflecteren op het eigen handelen en het effect daarvan op het gedrag van leerlingen, ouders, collega's.	Voldoende
Onze leraren zijn zich bewust van de grote invloed die zij op de ontwikkeling van hun leerlingen hebben.	Goed
Onze leraren maken (eigen) keuzes in aanbod en aanpak om passend te arrangeren op onderwijsbehoeften.	Voldoende
Onze leraren gaan in hun houding en gedrag nadrukkelijk uit van wat wel kan (ondanks belemmeringen).	Voldoende
Onze leraren creëren eigenaarschap van het leerproces bij hun leerlingen.	Goed
Onze leraren werken samen met ouders. Ze betrekken hen als ervaringsdeskundige en partner bij de analyse en het bedenken en uitvoeren van de aanpak.	Goed
Onze leraren geven vorm aan het onderwijs op basis van SMART-doelen op korte en langere termijn (in plaats van een vastgestelde methodiek).	Voldoende

Onze leraren werken planmatig en cyclisch aan de leer- en ontwikkeldoelen voor de groep, subgroepjes en mogelijk individuele leerlingen.	Voldoende
Onze leraren evalueren systematisch en periodiek hun leer- en ontwikkeldoelen en stellen deze indien nodig bij.	Voldoende
Onze onderwijs- en begeleidingsstructuur is voor iedereen duidelijk. Er zijn heldere afspraken over wie wat doet, waarom, waar, hoe en wanneer.	Goed
Onze leraren doen actief aan collectieve reflectie op de keuzes en het eigen handelen en dat van collega's.	Onvoldoende
Onze leraren kunnen reflecties inzichtelijk maken met een door de school gekozen instrumentarium.	Voldoende

4. Organisatie van de ondersteuning

Om de gewenste ondersteuning te bieden aan onze leerlingen kennen we een ondersteuningsroute binnen onze school en werken we samen met externe organisaties.

4.1 Ondersteuningsroute binnen de school

Inrichting ondersteuningsroute

Schema toevoegen.

Samenwerking met ouders bij de ondersteuning

Onze school werkt samen met ouders.

De taak om ouders te betrekken bij de ondersteuning ligt bij de:

- Leraar / mentor
- Leerlingbegeleider
- Directie, team- of afdelingsleider
- Ondersteuningscoördinator

Ondersteuningsteam

Onze school werkt met een ondersteuningsteam. Een ondersteuningsteam is een deskundig team dat bij elkaar komt om leerlingen te bespreken die extra ondersteuning nodig hebben.

Ons ondersteuningsteam bestaat in ieder geval uit de:

- Directie, team- of afdelingsleider
- Deskundige van het samenwerkingsverband
- Ondersteuningscoördinator

Ons ondersteuningsteam komt minimaal 6 keer per jaar bij elkaar.

Aanmeldproces

Wanneer een leerling wordt aangemeld bij onze school wordt altijd onderzocht wat zijn/haar extra onderwijs- en/of ondersteuningsbehoeften zijn voordat de leerling ingeschreven wordt op school.

Wanneer de school niet kan voldoen aan de onderwijs- en/of ondersteuningsbehoefte van een leerling wordt er gezocht naar een passende plek.

Bij leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften vindt warme overdracht plaats met de voorschoolse voorziening of de vorige school.

De verantwoordelijkheid voor het aanmeldproces ligt bij:

- Onder-/bovenbouw coördinator
- Ondersteuningscoördinator

De verantwoordelijkheid voor het aanmeldproces ligt bij:

- LOB coördinator

4.2 Samenwerking met kern- en ketenpartners

Onderwijssector

Onderstaande lijst laat zien met welke onderwijssectoren onze school samenwerkt.

Onderwijssector
Regulier basisonderwijs (bao)

Keten- / Kernpartner

Onderstaande lijst laat zien met welke partners onze school samenwerkt. Deze partnerorganisaties bieden gespecialiseerde ondersteuning of hulp in en rond de thuissituatie, voor opvoeding, gezondheid of veiligheid. Deze samenwerkingsrelaties bepalen mede in hoeverre de school in staat is om ondersteuning af te stemmen met overige hulp.

Keten-/kernpartner
Begeleider passend onderwijs van het SWV
Centrum Jeugd en gezin (CJG)
GGZ / Jeugd-GGZ
Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
Jeugdhulpverlening
Jongerenwerk
Leerplichtambtenaar
Schoolmaatschappelijk werk / gezinswerker

Toelichting samenwerking

Onder regie van de gemeente werken we met partners samen aan het doorbraakthema Verbeteren verbinding onderwijs en jeugdhulp om het aanbod in de basis te versterken en afbouw van gespecialiseerde hulp mogelijk te maken. Daarbij gaan we zoveel mogelijk uit van samenwerking tussen aanbieders vanuit basisondersteuning en gespecialiseerde hulp. De focus ligt op afbakening verantwoordelijkheden van de gemeente (jeugdhulp) en (passend) onderwijs. We werken aan tijdige signalering en gezamenlijke ondersteuning wanneer dat nodig is

5. Planvorming en cyclisch werken

In dit hoofdstuk is beschreven hoe we binnen onze school de ondersteuning borgen door cyclisch werken in een PDCA-cyclus.

5.1 Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

In dit schoolondersteuningsprofiel (SOP) legt onze school vast welke ondersteuning de school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Ook staat hierin welke ambities de school heeft voor de toekomst.

Het SOP van onze school wordt op dit moment niet jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd.

De Ondersteuningscoördinator is verantwoordelijk voor de actualisatie.

5.2 Ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP)

Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, stelt onze school een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op. Hierin staan de onderwijsdoelen en ondersteuning beschreven.

De OPP's van onze leerlingen worden jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd.

De volgende functionaris(sen) is/zijn verantwoordelijk voor de actualisatie: SWV de Meierij

Hoe houdt onze school de OPP's bij?

De OPP's worden opgesteld door de mentor in samenwerking met de OCO/OPO. Deze worden iedere 6 weken geëvalueerd samen met ouders/betrokkenen. Ze worden daarnaast in magister gezet.

6. Bijlage

Overzicht specialisten

In dit hoofdstuk vind je een overzicht van alle specialisten met de bijbehorende definitie die gehanteerd wordt in de vragenlijst van Perspectief op School.

Specialist	Definitie
Beeldcoach en/of video-interactie-begeleider	Een deskundige die is bedoeld om leraargedrag te verbeteren door middel van persoonlijke begeleiding of het bespreken van video opnamen.
Begeleider passend onderwijs	De begeleider passend onderwijs richt zich op het leerproces en de ondersteuningsvragen van leerlingen en leraren.
Dyscalculiespecialist	Een dyscalculiespecialist is een deskundige in het signaleren van dyscalculie bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Dyslexiespecialist	Een dyslexiespecialist is een deskundige in het signaleren van dyslexie bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Fysiek specialist (zoals motorisch remedial teacher)	Een deskundige die extra onderwijshulp verleent in het kader van de bewegingsopvoeding. Zij richten zich op de ontwikkeling van het bewegingsgedrag van het kind.
Gedrag / sociale vaardigheden specialist	Een sova-specialist is een deskundige die helpt in de ontwikkeling van vaardigheden die betrekking hebben op de omgang met anderen. Bij sociale vaardigheden horen onder andere: inzicht hebben in de ander, goed kunnen luisteren, aandacht hebben voor andermans gevoelens en conflicten oplossen.
Jonge kind specialist	Een deskundige die zich heeft gespecialiseerd in de ontwikkeling en behoeften van het jonge kind.
Logopedist	Een logopedist in het onderwijs is een paramedicus die preventie, zorg, training en advies biedt met betrekking tot de primaire mondfuncties (zuigen, slikken en kauwen), het gehoor, de stem, de taal en de spraak.
Meer- en hoogbegaafdheid specialist	Een deskundige in het begeleiden van leerlingen met een aanleg om tot uitzonderlijke prestaties te komen.
Minder- en laagbegaafdheid specialist	Een deskundige die zich bezig houdt met leerlingen die minder dan gemiddeld begaafd zijn.
NT2-specialist	Een specialist op het gebied van Nederlandse taalverwerving voor leerlingen met een anderstalige achtergrond.
Ondersteuningsadviseur / gedragswetenschapper	De ondersteuningsadviseur kenmerkt zich als een gedragswetenschapper met brede kennis van de school, die bijdraagt aan de ontwikkeling van leerlingen met gedragsproblemen. Zij coachen hierin vaak leraren, ambulant begeleiders en anderen. Veelal is dit een psycholoog of orthopedagoog.
Orthopedagoog	De orthopedagoog maakt voor mensen met ontwikkelings, leer- en gedragsproblemen een behandel- en begeleidingsplan dat hun situatie kan verbeteren. Zodoende probeert de orthopedagoog ervoor te zorgen dat zij de hulp krijgen die het beste bij hun karakter en problemen aansluit, met als doel hun ontwikkeling te optimaliseren en hun

	participatiekansen te maximaliseren. Orthopedagogiek is dus een specialisatie in het wetenschappelijk onderwijs.
Psycholoog	Een psycholoog is een professioneel deskundige in de psychologie, de wetenschap die zich bezighoudt met het innerlijk leven (kennen, voelen en streven) en het gedrag van de mens.
Reken-/wiskunde-specialist	Een reken- en wiskundespecialist is een deskundige in het signaleren van reken- en wiskunde problemen bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Taal-/leesspecialist	Een taal- en leesspecialist is een deskundige in het signaleren van taal- en leesproblemen bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Interne begeleiding	Een deskundige die zich bezig houdt met coördinerende, begeleidende en innoverende taken op school.
Leerlingbegeleiding	Een deskundige die leerlingen met problemen bijstaat, adviseert of doorverwijst.
Remedial teaching	Een deskundige die hulp verleent aan leerlingen met leerproblemen of gedragsstoornissen (zoals faalangst).
Zorgcoördinatie	Een deskundige die zich bezig houdt met coördinerende, begeleidende en innoverende taken op school.